

กระบวนการการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงิน
ประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี
ศึกษากรณี เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร¹

รวินท์อร สัมฤทธิ์กิจเจริญ²
ผศ.ดร.มุขัมหมัดอิลยาส หลู่ประไพ³
ผศ.ดร.ปรัชญา ชูมนานเสียว⁴
ดร.สุชาติ ศรียารัตน⁵

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง กระบวนการการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ศึกษากรณี เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษากระบวนการการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคกระบวนการการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ศึกษากรณี เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคกระบวนการการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ศึกษากรณี เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ กระบวนการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงิน ประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย การเสนอโครงการขอรับการสนับสนุน การพิจารณาอนุมัติโครงการ การโอนเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี การชำระคืนเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี และการติดตามผลและรายงานผลการใช้จ่ายเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

ปัญหาและอุปสรรคกระบวนการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงิน ประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร การกำหนดให้สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี โดยเฉพาะที่เป็นบุคคลธรรมดาต้องมีภูมิลำเนาถิ่นที่อยู่หรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านหรืออาศัยอยู่ในหมู่บ้านหรือชุมชนนั้น ไม่น้อยกว่า 6 เดือน เป็นข้อจำกัด ปิดกั้นการเข้าถึงแหล่งทุน คำสำคัญ : กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กระบวนการการเสนอโครงการ

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง กระบวนการการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ศึกษากรณี เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร

² นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

⁵ อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ของสตรีหรือสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีที่ไม่ได้มีภูมิลำเนาหรือมีชื่อตามทะเบียนบ้านในพื้นที่ กลุ่มอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไม่เคยเขียนโครงการในแบบเสนอโครงการมาก่อน เจ้าหน้าที่กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไม่สามารถให้คำแนะนำหรือปรึกษาในการเขียนโครงการที่ถูกต้องได้อย่างต่อเนื่อง การกำหนดราคาของวัสดุ อุปกรณ์ต้องมีการสืบราคามากกว่า 1 ร้าน เพื่อหาราคากลางของวัสดุอุปกรณ์ กระบวนการพิจารณาอนุมัติโครงการมีหลายขั้นตอน ซึ่งใช้เวลานานเกินไป คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีกรุงเทพมหานครไม่ได้มีความเชี่ยวชาญในอาชีพและอนุมัติวงเงินต่ำกว่าที่เสนอในโครงการ กระบวนการโอนเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีมีความล่าช้า กระบวนการชำระคืนเงินภายในระยะเวลา 2 ปี อย่างน้อย ปีละ 2 ครั้ง เป็นระยะเวลาในการชำระคืนเงินที่เร็วเกินไป กลุ่มอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีบางกลุ่มไม่สามารถชำระได้ตามที่ระยะเวลาที่กำหนดไว้ และความไม่คมชัดของบาร์โค้ดในแบบฟอร์มการชำระเงินทำให้มีปัญหาในการไปชำระเงินที่และกระบวนการติดตามหรือรายงานผลการใช้จ่ายเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรียังไม่ครอบคลุมและยังไม่มีอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกลุ่มอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไม่เคยทำ

แนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคกระบวนการการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ควรเปิดโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนและการรวมกลุ่ม โยอาจเป็นการรับรองจากผู้นำชุมชน หัวหน้างาน หรือเจ้าของห้องพักหรือบ้านเช่า เพื่อเป็นการรับรองว่าได้อาศัยอยู่ในพื้นที่จริง ควรมีการจัดทำแนวทางหรือตัวอย่างพร้อมคำอธิบายในการเขียนโครงการที่ถูกต้องและตัวอย่างเอกสารประกอบการเสนอโครงการ และควรมีการจัดกิจกรรมหรือโครงการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจในการเขียนโครงการจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี การกำหนดราคาของวัสดุ อุปกรณ์เพื่อเสนอโครงการควรจัดทำแนวทางหรือกำหนดราคากลางให้กลุ่มอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีใช้กรอกในรายละเอียดและไม่ควรนำแนวทางการปฏิบัติของทางราชการมากำหนดเป็นหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่เคร่งครัดจนเกินไป กระบวนการพิจารณาอนุมัติโครงการ ควรลดขั้นตอนของกระบวนการพิจารณาอนุมัติโครงการให้มีความกระชับมากขึ้น หรือลดระยะเวลาในการพิจารณาอนุมัติโครงการให้มีความรวดเร็ว มีการจัดทำข้อมูลประกอบในแต่ละประเภทโครงการ หรือควรเพิ่มหัวข้อให้คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเขตได้กรอกรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับโครงการที่เสนอขอรับการสนับสนุนเงิน กระบวนการโอนเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีควรต้องปรับแผน การดำเนินงานพร้อมชี้แจงถึงขั้นตอนในกระบวนการโอนเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ให้กับกลุ่มอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีได้ทราบและเข้าใจ กระบวนการชำระคืนเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีควรขยายระยะเวลาในการกำหนดการชำระคืนเงินเป็นปีละ 1 ครั้งจากระยะเวลาภายใน 2 ปี เป็นภายในระยะเวลา 4 ปี และควรปรับให้มีความคมชัดของบาร์โค้ด (Barcode) หรือควรพัฒนาการชำระคืนเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีให้รูปแบบอื่น ๆ ที่มีความทันสมัยมากขึ้น เช่น การใช้คิวอาร์โค้ด (Qr code) กระบวนการติดตามหรือรายงานผลการใช้จ่ายเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีควรให้เจ้าหน้าที่กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีที่ดูแลรับผิดชอบการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีในเขตนั้น ๆ ได้ลงพื้นที่ติดตามบ่อยครั้งขึ้นและให้มีความครอบคลุมในทุกกลุ่ม เพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอต่อการดำเนินงานในระดับพื้นที่ มีการจัดทำแนวทางหรือตัวอย่างการรายงานผลให้กลุ่มอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีได้ศึกษาและทำความเข้าใจ ความเข้าใจ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบัน สังคมไทยได้ให้ความสำคัญกับสตรีและบทบาทสตรีในด้านต่างๆ มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เมื่อเปรียบเทียบกับสังคมไทยในอดีตที่ผ่านมา ถึงแม้จะมีการให้ความสำคัญกับสตรีและบทบาทสตรีมากขึ้น แต่ปัญหาที่เกี่ยวกับสตรียังคงมีอยู่ในสังคม หากสตรีได้รับการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบจะสามารถนำศักยภาพที่มีออกมาใช้ได้อย่างสร้างสรรค์ เกิดการยอมรับศักยภาพและบทบาทของสตรี เกิดความเสมอภาค นำไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างสังคมให้ปกติสุข และพัฒนาประเทศที่มีการเน้นคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา

รัฐบาลมีนโยบายจัดตั้งกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ในปีงบประมาณ พ.ศ.2555 ภายใต้สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ต่อมาคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้มีมติ ให้โอนย้ายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีมาอยู่กรมการพัฒนาชุมชน และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้จัดตั้งกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2558 ขึ้นในกรมการพัฒนาชุมชน ต่อมาคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 12 เมษายน 2559 ให้ควรวางกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เข้ากับกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรมการพัฒนาชุมชน โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2559 โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนดอกเบี้ยต่ำหรือปลอดดอกเบี้ย ในการสร้างโอกาสให้สตรีเข้าถึงแหล่งทุนสำหรับการลงทุน เพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือสำหรับการส่งเสริมและพัฒนาไปสู่การสร้างหรือสวัสดิภาพ หรือสวัสดิการให้แก่สตรี 2) เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อพัฒนาศักยภาพสตรีและเครือข่ายสตรี การเฝ้าระวังและดูแลปัญหาของสตรี ตลอดจนการช่วยเหลือเยียวยาสตรีที่ประสบปัญหาในทุกรูปแบบการรณรงค์ให้สังคมเข้าใจปัญหาสตรีในทุกมิติ และการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิสตรี 3) เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อการส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมในการพัฒนาบทบาทสตรี การสร้างภาวะผู้นำ การพัฒนาองค์ความรู้ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านสังคมให้แก่สตรีและองค์กรสตรี 4) เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนโครงการอื่น ๆ ที่เป็นการแก้ไขปัญหาและพัฒนาสตรีตามที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร

จากวัตถุประสงค์ดังกล่าว กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีได้สนับสนุนเงินแก่สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จำนวน 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทเงินทุนหมุนเวียนเป็นเงินทุนสำหรับสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีนำไปประกอบอาชีพ เพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ในลักษณะเงินทุนกู้ยืมโดยมีการคิดดอกเบี้ยต่ำ และประเภทเงินอุดหนุนเป็นเงินทุนสนับสนุนในการพัฒนาศักยภาพและบทบาทของสตรีและองค์กรสตรี ตามวิสัยทัศน์ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี “เป็นแหล่งทุนในการพัฒนาสตรีเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น”

การดำเนินงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีในพื้นที่กรุงเทพมหานคร สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีกรุงเทพมหานคร (อกส.กทม.) เป็นหน่วยงานที่ดำเนินการขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวนสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีรวมทั้งสิ้น 227,419 คน มีสมาชิกเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินประเภททุนหมุนเวียน(เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ) แก่สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีประเภทบุคคลธรรมดา และประเภทองค์กรสตรี จำนวน 155 โครงการ เป็นเงินทั้งสิ้น 29,489,147 บาท

พื้นที่เขตหลักสี่เป็น 1 ใน 50 เขตของพื้นที่กรุงเทพมหานครที่มีการดำเนินงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีผ่านคณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเขตหลักสี่ จำนวน 14 คน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเขตหลักสี่ ในปี 2560 มีวาระการดำรงตำแหน่ง 1 ปี จำนวนสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี 3,826 คน มีสมาชิกเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงิน ประเภททุนหมุนเวียน (เงินกู้ดอกเบี่ยต่ำ) จำนวน 18 โครงการ เป็นเงินทั้งสิ้น 3,898,221 บาท แต่โครงการได้รับการอนุมัติเพียง 2 โครงการ เป็นเงิน 400,000 บาท

ด้วยเหตุที่ประมวลมาทั้งหมดนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษากระบวนการการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงิน ประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี พื้นที่เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ในประเด็นกระบวนการการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงิน ประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเป็นอย่างไร ปัญหาและอุปสรรคของกระบวนการแต่ละกระบวนการในการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงิน ประเภทเงินทุนหมุนเวียน และแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นของกระบวนการแต่ละกระบวนการในการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงิน ประเภทเงินทุนหมุนเวียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงิน ประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคกระบวนการการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงิน ประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคกระบวนการการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงิน ประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาครอบคลุมประเด็น ดังนี้ เป็นการศึกษากระบวนการการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงิน ประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร และปัญหาและอุปสรรคกระบวนการการยื่นโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงิน ประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร

2. ขอบเขตด้านประชากร ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ประกอบด้วย ข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชนของสำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีที่รับผิดชอบการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี พื้นที่กรุงเทพมหานคร นักวิชาการพัฒนาชุมชนที่รับผิดชอบการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี พื้นที่เขตหลักสี่ คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เขตหลักสี่ และประธานกลุ่มอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีที่เสนอโครงการขอรับการสนับสนุนเงิน ประเภทเงินทุนหมุนเวียน จำนวนทั้งสิ้น 8 คน

3. ขอบเขตด้านระยะเวลาดำเนินการศึกษาระหว่างเดือนกันยายน – ตุลาคม 2561

4. ขอบเขตด้านพื้นที่ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานครเป็นพื้นที่ตัวอย่างในการศึกษาวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นำผลการศึกษาไปปรับปรุงและพัฒนาการกระบวนการการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงิน ประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

2. นำผลการศึกษาไปจัดทำกิจกรรม/โครงการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการขอรับการสนับสนุนเงิน ประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแก่สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

3. โครงการที่สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีขอรับการสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีได้รับการอนุมัติมากขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์กับสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ในการนำไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ต่อไป

วิธีการดำเนินงานวิจัย

1 รูปแบบการวิจัย

ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัยโดยใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview) ในรูปแบบการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม และการสังเกตการณ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงิน ประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ปัญหาและอุปสรรคกระบวนการการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคกระบวนการการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

2.ประชากรที่ใช้ศึกษา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวนทั้งสิ้น 8 คน ประกอบด้วย ข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชนของสำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีที่รับผิดชอบการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี พื้นที่กรุงเทพมหานคร นักวิชาการพัฒนาชุมชนที่รับผิดชอบการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี พื้นที่เขตหลักสี่ คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเขตหลักสี่ และประธานกลุ่มอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีที่เสนอโครงการขอรับการสนับสนุนเงิน ประเภทเงินทุนหมุนเวียน

3.เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือในการการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้การศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร และข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จากนั้นผู้วิจัยได้ใช้การสัมภาษณ์ ในรูปแบบการสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นแบบสัมภาษณ์ลักษณะเปิด (Open-ended question) เพื่อให้ผู้สัมภาษณ์ได้มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี และควบคุมไปกับการทำบันทึกภาคสนาม เพื่อสรุปประเด็นที่ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ไว้อย่างหลวมๆ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนแรก การศึกษาข้อมูล ได้แก่ การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลเขตหลักสี่ เช่น ข้อมูลสภาพแวดล้อม ข้อมูลพื้นที่ จำนวนประชากร และศึกษาจากเอกสารรวมถึงเอกสารรายงานที่สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจัดทำ

ขั้นตอนที่สอง สร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มตัวอย่าง โดยการพูดคุย แนะนำตัว สร้างความคุ้นเคย เพื่ออธิบายถึงวัตถุประสงค์ในการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงมากที่สุด

ขั้นตอนที่สาม สัมภาษณ์ผู้ให้สำคัญตามประเด็นที่ได้ร่างไว้

ขั้นตอนที่สี่ ค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนใช้ในการสรุปผลการสัมภาษณ์

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) การวิเคราะห์จะวิเคราะห์เนื้อหา (Content) ที่ได้จากการสัมภาษณ์ร่วมกับการสังเกตการณ์ และการสนทนากลุ่ม รวมทั้งข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ทั้งจากเอกสารทางราชการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลด้านบริบทสภาพแวดล้อม หลังจากนั้นนำข้อมูลที่รวบรวมมาตรวจสอบ วิเคราะห์ สรุป และเรียบเรียงอย่างเป็นระบบตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้แล้วเสนอเป็นผลการศึกษาต่อไป

ผลการวิจัย

กระบวนการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงิน ประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาระบบการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ปัญหาและอุปสรรคกระบวนการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคกระบวนการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ผลการศึกษาสรุปผลได้ดังนี้

1. กระบวนการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงิน ประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย การเสนอโครงการขอรับการสนับสนุน การพิจารณาอนุมัติโครงการ การโอนเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี การชำระคืนเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี และการติดตามผลและรายงานผลการใช้จ่ายเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

2. ปัญหาและอุปสรรคกระบวนการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงิน ประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร การกำหนดให้สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี โดยเฉพาะที่เป็นบุคคลธรรมดาต้องมีภูมิลำเนาถิ่นที่อยู่หรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านหรืออาศัยอยู่ในหมู่บ้านหรือชุมชนนั้น ไม่น้อยกว่า 6 เดือน เป็นข้อจำกัด ปิดกั้นการเข้าถึงแหล่งทุนของสตรีหรือสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีที่ไม่ได้มีภูมิลำเนาหรือมีชื่อตามทะเบียนบ้านในพื้นที่กลุ่มอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไม่เคยเขียนโครงการในแบบเสนอโครงการมาก่อน เจ้าหน้าที่กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ไม่สามารถให้คำแนะนำหรือปรึกษาในการเขียนโครงการที่

ถูกต้องได้อย่างต่อเนื่อง การกำหนดราคาของวัสดุ อุปกรณ์ต้องมีการสืบราคามากกว่า 1 ร้าน เพื่อหาราคากลางของวัสดุอุปกรณ์

กระบวนการพิจารณาอนุมัติโครงการมีหลายขั้นตอน ซึ่งใช้เวลานานเกินไป คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีกรุงเทพมหานครไม่ได้มีความเชี่ยวชาญในอาชีพและอนุมัติวงเงินต่ำกว่าที่เสนอในโครงการ

กระบวนการโอนเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีมีความล่าช้า ทำให้กลุ่มอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีได้รับเงินในการนำไปดำเนินโครงการได้ช้า และส่งผลกระทบต่อกลุ่มอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีที่ได้ติดต่อกับร้านค้าในการซื้อวัสดุ อุปกรณ์

กระบวนการชำระคืนเงินภายในระยะเวลา 2 ปี อย่างน้อย ปีละ 2 ครั้ง เป็นระยะเวลาในการชำระคืนเงินที่เร็วเกินไป กลุ่มอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี บางกลุ่มไม่สามารถชำระได้ตามที่ระยะเวลาที่กำหนดไว้ และความไม่คมชัดของบาร์โค้ดในแบบฟอร์มการชำระเงินทำให้มีปัญหาในการไปชำระเงินที่ธนาคาร

กระบวนการติดตามหรือรายงานผลการใช้จ่ายเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรียังไม่ครอบคลุม และยังไม่มีความต่อเนื่อง รวมทั้งกลุ่มอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไม่เคยทำ

2. แนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคกระบวนการการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงิน ประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ควรเปิดโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนและการรวมกลุ่ม โดยอาจเป็นการรับรองจากผู้นำชุมชน หัวหน้างาน หรือเจ้าของห้องพักหรือบ้านเช่า เพื่อเป็นการรับรองว่าได้อาศัยอยู่ในพื้นที่จริง ควรมีการจัดทำแนวทางหรือตัวอย่างพร้อมคำอธิบายในการเขียนโครงการที่ถูกต้องและตัวอย่างเอกสารประกอบการเสนอโครงการ และควรมีการจัดกิจกรรมหรือโครงการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจในการเขียนโครงการจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

การกำหนดราคาของวัสดุ อุปกรณ์เพื่อเสนอโครงการควรจัดทำแนวทางหรือกำหนดราคากลางให้ กลุ่มอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีใช้กรอกในรายละเอียด และไม่ควรรนำแนวทางการปฏิบัติของทางราชการมากำหนดเป็นหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่เคร่งครัดจนเกินไป กระบวนการพิจารณาอนุมัติโครงการ

กระบวนการพิจารณาอนุมัติโครงการควรลดขั้นตอนให้มีความกระชับมากขึ้น หรือลดระยะเวลาในการพิจารณาอนุมัติโครงการให้มีความรวดเร็ว มีการจัดทำข้อมูลประกอบในแต่ละประเภทโครงการ หรือควรเพิ่มหัวข้อให้คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเขตได้กรอกรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับโครงการที่เสนอขอรับการสนับสนุนเงิน

กระบวนการโอนเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีควรต้องปรับแผนการดำเนินงานพร้อมชี้แจงถึงขั้นตอนในกระบวนการโอนเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ให้กับกลุ่มอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีได้ทราบและเข้าใจ กระบวนการชำระคืนเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีควรขยายระยะเวลาในการกำหนดการชำระคืนเงินเป็นปีละ 1 ครั้งจากระยะเวลาภายใน 2 ปี เป็นภายในระยะเวลา 4 ปี และควรปรับให้มีความคมชัดของบาร์โค้ด (Barcode) หรือควรพัฒนาการชำระคืนเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีให้มีรูปแบบอื่น ๆ ที่มีความทันสมัยมากขึ้น เช่น การใช้คิวอาร์โค้ด (QR code)

กระบวนการติดตามหรือรายงานผลการใช้จ่ายเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีควรให้เจ้าหน้าที่กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีที่ดูแลรับผิดชอบการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีในเขตนั้น ๆ ได้ลงพื้นที่ติดตามบ่อยครั้งขึ้นและให้มีความครอบคลุมในทุกกลุ่ม เพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอต่อการดำเนินงานในระดับพื้นที่ มีการจัดทำแนวทางหรือตัวอย่างการรายงานผลให้กลุ่มอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีได้ศึกษาและทำความเข้าใจ ความเข้าใจ

การอภิปรายผล

ผลการศึกษา กระบวนการการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงิน ประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจากการศึกษาผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 8 คน พบว่า

กระบวนการการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงิน ประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร มีการกำหนดกระบวนการในการขอรับการสนับสนุนเงิน ประเภทเงินทุนหมุนเวียน จำนวน 5 กระบวนการ ประกอบด้วย การเสนอโครงการขอรับการสนับสนุน การพิจารณาอนุมัติโครงการ การโอนเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี การชำระคืนเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี และการติดตามหรือการรายงานผลการใช้จ่ายเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ซึ่งในแต่ละกระบวนการล้วนมีหลายขั้นตอน ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดมาก ทำให้ดูยุ่งยากซับซ้อน ยากแก่การเข้าถึงแหล่งทุนด้วยเงื่อนไข หลักเกณฑ์ และกระบวนการ สำหรับกลุ่มอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีที่ไม่ใช่ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ จึงไม่เคยชินและไม่สามารถทำความเข้าใจได้ระยะเวลาอันสั้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการให้บริการ หลักการให้บริการของสุนันทา ทวีผล (2550, หน้า 13) กล่าวถึงการให้บริการต้องมีหลักความสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลส่วนใหญ่ กล่าวคือ ประโยชน์และ บริการที่องค์การจัดให้นั้นจะต้องตอบสนองความต้องการของบุคคลเป็นส่วนใหญ่ หรือทั้งหมดมิใช่ เป็นการจัดให้แก่บุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ มิฉะนั้นแล้วนอกจากจะไม่เกิดประโยชน์สูงสุด ในการใช้อำนวยประโยชน์และบริการแล้วยังไม่คุ้มค่ากับการดำเนินงานนั้น ๆ หลักความสม่ำเสมอ กล่าวคือ การให้บริการต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ มิใช่ทำ ๆ หยุด ๆ ตามความพอใจของผู้บริการหรือผู้ปฏิบัติ หลักความเสมอภาค บริการที่จัดนั้นจะต้องให้แก่ผู้มาใช้บริการทุกคนอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกัน หลักความประหยัด ค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการบริการจะต้องไม่มากจนเกินกว่าผลที่จะได้รับและหลักความสะดวก บริการที่จัดให้แก่ผู้รับบริการจะต้องเป็นไปในลักษณะปฏิบัติได้ง่าย สะดวก สบาย สิ้นเปลืองทรัพยากรไม่มากนัก ทั้งยังไม่เป็นการสร้างภาระ ยุ่งยากใจให้แก่ผู้บริการ หรือผู้ให้บริการมากจนเกินไป และสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการให้บริการประชาชนภาครัฐ ปรัชญา เวสารัชช (2523, หน้า 251) ได้กล่าวว่าการให้บริการของรัฐนั้นจะต้องคำนึงถึงการให้บริการที่เป็นที่พึงพอใจแก่สมาชิกสังคม ความพึงพอใจเป็นสิ่งที่วัดได้ยากหรือ ให้คำจัดความยาก องค์กรประกอบที่จะให้เกิดความพึงพอใจ คือ ให้บริการที่เท่าเทียมกันแก่สมาชิกสังคม ให้บริการในเวลาที่เหมาะสม เช่น บริการดับเพลิง บริการช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม ให้บริการโดยคำนึงถึงปริมาณความมากน้อย คือ ให้บริการไม่มากหรือน้อยเกินไป ให้บริการโดยมีการปรับปรุงให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และการให้บริการโดยมีความรับผิดชอบต่อประชาชน เป็นค่านิยมพื้นฐานสำหรับการบริหารราชการในสังคมประชาธิปไตย จะต้องทำหน้าที่ภายใต้การชี้นำทางการเมืองจากตัวแทนของประชาชน และต้องสามารถให้บริการที่มี

ลักษณะสนองต่อมติมหาชนต้องมีความยืดหยุ่นที่จะปรับเปลี่ยนลักษณะงาน หรือการให้บริการที่สามารถสนองความต้องการที่เปลี่ยนแปลงได้มากที่สุด

ปัญหาแลอุปสรรคกระบวนการการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงิน ประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี พบว่า

1. การเสนอโครงการขอรับการสนับสนุน

การกำหนดให้สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี โดยเฉพาะที่เป็นบุคคลธรรมดาต้องมีภูมิลำเนาถิ่นที่อยู่หรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านหรืออาศัยอยู่ในหมู่บ้านหรือชุมชนนั้นไม่น้อยกว่า 6 เดือน กรณีประชากรแฝง เป็นข้อจำกัด ปิดกั้นการเข้าถึงแหล่งทุนของสตรีหรือสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี การเขียนโครงการในแบบเสนอโครงการ ที่มีรายละเอียดที่ต้องกรอกจำนวนมากและกลุ่มอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ไม่เคยเขียนมาก่อน ยากต่อความเข้าใจ เจ้าหน้าที่กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไม่สามารถให้บริการในการให้คำแนะนำหรือปรึกษาในการเขียนโครงการที่ถูกต้องได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้การเขียนโครงการในแบบเสนอโครงการยังไม่ครบถ้วนและถูกต้อง ทำให้การส่งแบบเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินเกิดความล่าช้า การกำหนดราคาของวัสดุ อุปกรณ์ต้องหาราคากลางของวัสดุอุปกรณ์นั้น ๆ เป็นการนำระเบียบปฏิบัติของระบบราชการมาใช้มากเกินไป ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการให้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการให้บริการประชาชนภาครัฐ หลักการให้บริการครบวงจรของชูวงศ์ ฉายะบุตร (2536, หน้า 11 - 14) ได้เสนอหลักการให้บริการครบวงจรหรือการพัฒนาการให้บริการในเชิงรุกว่าจะต้องยึดการตอบสนองความต้องการจำเป็นของประชาชนเป้าหมาย การบริการของรัฐในเชิงรับจะเน้นการให้บริการตามระเบียบแบบแผนและมีลักษณะที่เป็นอุปสรรคต่อการให้บริการที่เป็นไปเพื่อสงวนอำนาจในการใช้ดุลยพินิจของหน่วยงานหรือปกป้องตัวข้าราชการเอง มักเป็นไปเพื่อควบคุมมากกว่าการส่งเสริมการติดต่อราชการ จึงต้องใช้เอกสารหลักฐานต่าง ๆ เป็นจำนวนมากและต้องผ่านการตัดสินใจหลายขั้นตอน ซึ่งบางครั้งเกินกว่าความจำเป็น และสอดคล้องกับงานวิจัยของโฆสิต ไชยประสิทธิ์ (2558) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ 1) เพื่อศึกษาบริบทการจัดการโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่าทั้งผู้เสนอโครงการ สมาชิกโครงการ ผู้บริหารโครงการระดับสูง กล่าวถึงปัญหาการจัดการโครงการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จังหวัดเชียงใหม่ ว่ามีปัญหาสำคัญ 3 ประการ คือ 1) ปัญหาการเขียนโครงการของงบประมาณของสมาชิก เช่น การเขียนโครงการไม่ถูกต้อง ข้อเสนอโครงการ มีความซับซ้อนในการกรอกข้อมูล 2) ปัญหาในการสื่อสารข้อมูล และ 3) การจัดสรรงบประมาณกองทุนที่ไม่กระจายอย่างทั่วถึงแก่สมาชิกอนุมัติเงินสนับสนุนน้อยไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานของสมาชิก การอนุมัติโครงการล่าช้า เป็นต้น 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการจัดการโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาการปฏิบัติการจัดการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีทั้ง 7 ด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มเขตพื้นที่ คือ เขตในเมือง เขตในชนบท และเขตกึ่งเมือง กึ่งชนบท มีผลการปฏิบัติงาน การจัดการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีในด้านต่าง ๆ ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2. การพิจารณาอนุมัติโครงการ

กระบวนการพิจารณาอนุมัติโครงการ ประเภทเงินทุนหมุนเวียนจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี มีหลายขั้นตอนกว่าจะถึงการอนุมัติโครงการ ต้องผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของแบบเสนอโครงการและเอกสารประกอบการเสนอขอรับการสนับสนุนเงิน ประเภทเงินทุนหมุนเวียน ทำให้ดูยุ่งยากและซับซ้อน ต้องผ่านการตรวจสอบและการพิจารณาหลายคณะทำงาน ซึ่งใช้เวลาในการพิจารณาอนุมัติโครงการนานเกินไป ทำให้สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีภายในกลุ่มรู้สึกท้อแท้ และไม่อยากแก้ไขหรือรอผลการพิจารณาอนุมัติโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและ ทฤษฎีเกี่ยวกับการให้บริการประชาชนภาครัฐ หลักการให้บริการครบวงจรของชูวงศ์ ฉายะบุตร (2536, หน้า 11 - 14) ได้กล่าวว่า เป้าหมายแรกของการจัดบริการแบบครบวงจรก็คือ การมุ่งประโยชน์ของประชาชน ผู้รับบริการ ทั้งผู้ที่มาติดต่อขอรับบริการ และผู้ที่อยู่ในฝ่ายที่ควรจะได้รับบริการเป็นสำคัญ การกำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติและการใช้ดุลยพินิจจะต้องคำนึงถึงสิทธิประโยชน์ของผู้รับบริการเป็นหลัก โดยพยายามให้ผู้รับบริการได้สิทธิประโยชน์ที่ควรจะได้รับอย่างสะดวกและรวดเร็ว ในขณะที่ปัญหาพื้นฐานของระบบราชการ คือ ความล่าช้า ซึ่งเกิดจากความจำเป็นตามลักษณะของการบริหารราชการเพื่อประโยชน์ส่วนรวมแห่งรัฐ แต่ในหลายส่วนความล่าช้าของระบบราชการเป็นเรื่องที่สามารถแก้ไขได้ เช่น ความล่าช้าที่เกิดจากการปิดภาระในการตัดสินใจความล่าช้าที่เกิดจากการขาดการกระจายอำนาจหรือเกิดจากการกำหนดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น หรือล่าช้าที่เกิดขึ้นเพราะขาดการพัฒนาหรือนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ เป็นต้น

ในการพิจารณาอนุมัติโครงการคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรุงเทพมหานครไม่ได้มีความเชี่ยวชาญในอาชีพที่สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเสนอโครงการเพื่อพิจารณาอนุมัติทุกโครงการ และพิจารณาอนุมัติวงเงินที่ต่ำกว่าที่กลุ่มอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีได้เสนอโครงการไป ซึ่งทำให้ไม่เพียงพอต่อการนำไปดำเนินโครงการตามแผนที่กลุ่มอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีได้กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสายฝน โนบิง และสุวรรัฐ แลสันกลาง (2558) ที่ศึกษา เรื่อง กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชุมชนกล้วยกลางตำบลกล้วยแพะอำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า กองทุนได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกองทุนและผู้ทรงคุณวุฒิกองทุน รวมถึงนำข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาของสตรีในชุมชนกล้วยกลาง มาประกอบการพิจารณา และปัจจัยนำเข้าที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานกองทุน คือ งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิกกองทุน ส่วนปัจจัยนำเข้าที่ส่งผลต่อการดำเนินงานกองทุน คือการมีส่วนร่วมในชุมชน ด้านกระบวนการ พบว่า กระบวนการดำเนินงานของกองทุนฯ มีความเหมาะสมครอบคลุม โดยนำปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและปัจจัยนำเข้ามาประกอบการพิจารณาจัดทำแผนงานกองทุน ส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกกองทุนได้จัดกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของกองทุนและสอดคล้องกับงานวิจัยของศราวุธ สังข์วรรณะ (2556) วิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ระดับสภาพและปัญหาในการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีทั้ง 7 ด้าน คือการบริหารจัดการการกลุ่ม การออกระเบียบข้อบังคับ การรับสมัครสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก การส่งเสริมอาชีพ การพิจารณาเงินกู้ การประชุมสมาชิก และการจัดทำบัญชี ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การบริหารจัดการกลุ่มมีระดับสภาพปัญหาสูงที่สุด รองลงมาคือการรับสมัครสมาชิก การ

พิจารณาเงินกู้ การประชุมสมาชิก การจัดทำบัญชี และการส่งเสริมอาชีพ ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 เป็นโครงการที่เปิดโอกาสให้สตรีได้ดำเนินโครงการอย่างเต็มที่ ทั้งในด้านการวางแผน การดำเนินงาน การตรวจสอบ แต่สตรีขาดประสบการณ์จึงทำให้ค่าอยู่ในระดับปานกลาง

3. การโอนเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

การโอนเงินให้กลุ่มอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี มีความล่าช้ากว่าที่ได้กำหนดไว้ ในกระบวนการของการโอนเงิน หลังจากที่ได้ดำเนินการเซ็นสัญญาเงินกู้เรียบร้อยแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อกลุ่มในกรณีที่ได้เปิดต่อกับร้านค้าในการซื้อวัสดุอุปกรณ์สำหรับดำเนินโครงการไว้แล้ว ด้วยขั้นตอนของกระบวนการโอนเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีที่ต้องมีการดำเนินงานผ่านระบบและโครงสร้างขององค์กรตามสายการบังคับบัญชาในการอนุมัติการเบิกจ่ายเงินและการโอนเงินให้กับกลุ่มอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีองค์กร การจำแนกองค์กรแบ่งออกเป็นหลายลักษณะ (กัญญามน อินทวงศ์และคณะ, 2550) ได้กล่าวว่าองค์กรคือ โครงสร้างของความสัมพันธ์ (Organization as a Structure of Relationship) แนวคิดนี้ มององค์กรโดยพิจารณาในรูปกรอบ (framework) ของความรับผิดชอบระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน มีการกำหนดขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานย่อยภายในองค์กรในรูปของโครงสร้างและองค์กรที่มีรูปแบบ (Formal Organization) หรือองค์กรรูปนัย หรือองค์กรที่เป็นทางการ คือ องค์กรที่มีโครงสร้างอย่างมีรูปแบบ กำหนดกฎเกณฑ์ไว้ในระเบียบแบบแผน หรือกำหนดไว้ในกฎหมาย มีสายบังคับบัญชา มีขั้นตอน มีการกำหนดหน้าที่ไว้อย่างเด่นชัด มีการแบ่งงานกันตามความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน องค์กรในลักษณะนี้ จะเห็นได้จากองค์กรเอกชนและองค์กรของรัฐที่เรียกว่าระบบราชการ (Bureaucracy) ที่มีลักษณะมีการจัดตั้งอย่างเป็นทางการ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ มีการกำหนดในเรื่องหน่วยงาน หน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละแห่ง และแต่ละบุคคลที่เข้ามาร่วมงาน มีการกำหนดในเรื่องอำนาจในการบังคับบัญชาและวินัยสั่งงาน โดยกำหนด ลดหลั่นกันเป็นลำดับและเป็นระเบียบที่แน่นอน มีการกำหนดความสัมพันธ์ และการติดต่อของหน่วยงาน และบุคคลในหน่วยงานไว้อย่างเป็นระเบียบ มีแผนภูมิองค์กร (Organization Chart) แสดงให้ปรากฏว่า กิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรมีการจัดการแบ่งแยกกันอย่างไร ใครมีอำนาจหน้าที่อย่างไรและมีความสัมพันธ์กันอย่างไร

4. การชำระคืนเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

กระบวนการชำระคืนเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี มีการกำหนดการชำระคืนเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีที่ได้กำหนดให้ชำระคืนเงินภายในระยะเวลา 2 ปี อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เป็นระยะเวลาในการชำระคืนเงินที่เร็วเกินไปหลังจากได้รับเงิน ทำให้กลุ่มอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีบางกลุ่มไม่สามารถเป็นไปตามที่ระยะเวลาที่กำหนดไว้ รวมทั้งความคมชัดของบาร์โค้ดในแบบฟอร์มการชำระเงินชำระคืนเงินของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เพื่อนำไปชำระกับธนาคารกรุงไทย ธนาคารออมสิน และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ทำให้มีปัญหาการไปชำระเงินที่ธนาคาร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการให้บริการประชาชนภาครัฐ หลักการให้บริการครบวงจรของชูวงศ์ ฉายะบุตร (2536, หน้า 11 - 14) ได้เสนอหลักการ

ให้บริการครบวงจรหรือการพัฒนาการให้บริการในเชิงรุกว่าจะต้องยึดการตอบสนองความต้องการจำเป็นของประชาชนเป้าหมาย การบริการของรัฐในเชิงรับจะเน้นการให้บริการตามระเบียบแบบแผนและมีลักษณะที่เป็นอุปสรรคต่อการให้บริการที่เป็นไปเพื่อสงวนอำนาจในการใช้ดุลยพินิจของหน่วยงานหรือปกป้องตัวข้าราชการเอง มักเป็นไปเพื่อควบคุมมากกว่าการส่งเสริมการติดต่อราชการ จึงต้องใช้เอกสารหลักฐานต่าง ๆ เป็นจำนวนมากและต้องผ่านการตัดสินใจหลายขั้นตอน ซึ่งบางครั้งเกินกว่าความจำเป็น ความรวดเร็วการให้บริการ สังคมปัจจุบันเป็นสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อย่างรวดเร็วและ มีการแข่งขันกับสังคมอื่น ๆ อยู่ตลอดเวลา ในขณะที่ปัญหาพื้นฐานของระบบราชการ คือ ความล่าช้า ซึ่งเกิดจากความจำเป็นตามลักษณะของการบริหารราชการเพื่อประโยชน์ส่วนรวมแห่งรัฐ แต่ในหลายส่วนความล่าช้าของระบบราชการเป็นเรื่องที่สามารถแก้ไขได้ เช่น ความล่าช้าที่เกิดจากการปิดภาระในการตัดสินใจ ความล่าช้าที่เกิดจากการขาดการกระจายอำนาจหรือเกิดจากการกำหนดขั้นตอน ที่ไม่จำเป็น หรือล่าช้าที่เกิดขึ้นเพราะขาดการพัฒนางานหรือนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ เป็นต้น

5. การติดตามหรือรายงานผลการใช้จ่ายเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

กระบวนการติดตามหรือรายงานผลการใช้จ่ายเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีของกลุ่มอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีที่เสนอโครงการขอรับการสนับสนุนเงิน ประเภทเงินทุนหมุนเวียน เป็นการติดตามการดำเนินงานของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีที่ได้รับการสนับสนุนเงิน ประเภทเงินทุนหมุนเวียน ยังไม่ครอบคลุมและมีความต่อเนื่อง และในการรายงานผลยังคงเป็นกระบวนการที่มีรายละเอียดในการกรอกข้อมูลและเอกสารประกอบการรายงานผลที่กลุ่มอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไม่เคยทำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการให้บริการประชาชนภาครัฐ หลักการให้บริการครบวงจรของชูวงศ์ ฉายะบุตร (2536, หน้า 11 - 14) ได้เสนอหลักการให้บริการครบวงจรหรือการพัฒนาการให้บริการในเชิงรุกว่า ความกระตือรือร้นในการให้บริการเป็นเป้าหมายที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการพัฒนาการให้บริการเชิงรุก ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนบางส่วนยังมีความรู้สึกว่าการติดต่อขอรับบริการจากทางราชการ เป็นเรื่องที่ยุ่งยากและเจ้าหน้าที่ไม่ค่อยเต็มใจที่จะให้บริการ ดังนั้น จึงมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการบริการของรัฐและต่อเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ซึ่งนำไปสู่ปัญหาของการสื่อสารทำความเข้าใจกัน ดังนั้น หากเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการพยายามให้บริการด้วยความกระตือรือร้นแล้วก็จะทำให้ผู้มารับบริการเกิดทัศนคติที่ดียอมรับฟังเหตุผล คำแนะนำต่าง ๆ มากขึ้นและเต็มใจที่จะมารับบริการในเรื่อง อื่น ๆ อีก นอกจากนี้ความกระตือรือร้นในการให้บริการยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การบริการนั้น เป็นไปอย่างรวดเร็วและมีความสมบูรณ์ ซึ่งจะนำไปสู่ความเชื่อถือศรัทธาของประชาชนในที่สุด

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1. การให้บริการของเจ้าหน้าที่ที่มีความเป็นกันเอง แต่มีจำนวนไม่เพียงพอต่อการให้บริการสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีที่มาติดต่อประสานงาน การขอรับข้อมูลเพิ่มเติมในการขอรับการสนับสนุนเงิน ประเภทเงินทุนหมุนเวียนจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

2. เจ้าหน้าที่ควรลงพื้นที่ติดตามการดำเนินงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีของเจ้าหน้าที่ เพื่อความครอบคลุมและทั่วถึงในการให้บริการและให้คำแนะนำแก่สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอย่างต่อเนื่อง

3. ควรลดกระบวนการหรือขั้นตอนในแต่ละกระบวนการ เพื่อความรวดเร็วสำหรับกลุ่มอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีในการนำเงินไปประกอบอาชีพและการชำระคืนเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

4. การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีผ่านสื่อโทรทัศน์ยังไม่เป็นที่รู้จักและในช่วงเวลาการออกอากาศเป็นเวลาที่สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไม่สามารถติดตามรับชมได้ เนื่องจากต้องประกอบอาชีพ

5. การชำระคืนเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ระยะเวลาในการชำระคืนเงินกู้ระยะเวลาในการชำระคืนเงินควรเป็น 1 ปี/ครั้ง และควรขยายเวลาเป็น 4 ปี หรือขยายระยะเวลาในการชำระคืนเงินจาก 2 ปี เป็น 3 ปี หรือ 5 ปี

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรคกระบวนการการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงิน ประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเขตอื่น ๆ ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร แตกต่างจากกระบวนการการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงิน ประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเขตหลักสื่ออย่างไรเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับการวิจัยในครั้งนี้

2. ควรมีการศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคกระบวนการการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงิน ประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเขตอื่น ๆ ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนากระบวนการการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงิน ประเภทเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

บรรณานุกรม

- กัญญาณ อินทวงศ์ และคณะ. (2550). องค์การและการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
- กุลธนะ ธนาพงศธร. (2528). การบริหารงานบุคคล. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กรมการพัฒนาชุมชน. (2560). *แผนปฏิบัติการราชการกรมการพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย.
- คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี. (2560). *แนวทางการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรมการพัฒนาชุมชน.

- คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี. (2560). *แผนยุทธศาสตร์กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี พ.ศ.2560 – 2564*. การประชุมเชิงปฏิบัติการทบทวนยุทธศาสตร์กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ปี 2561.สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรมการพัฒนาชุมชน.
- คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี. (2561). *แผนการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี*. สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรมการพัฒนาชุมชน.
- คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีกรุงเทพมหานคร. (2561). *วาระการประชุมคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีกรุงเทพมหานคร* เดือนมิถุนายนปี 2561. สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรมการพัฒนาชุมชน.
- จรัส สุวรรณมาลา. (2539). *การตรวจสอบผลการดำเนินงาน: กลยุทธ์ในการปรับปรุงบริการภาครัฐ*. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ สำนักงานเลขาธิการ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- เจตศักดิ์ ชิวะก้องเกียรติ. (2534). *ความพึงพอใจในการได้รับบริการของประชาชน: ศึกษากรณี งานทะเบียนสำนักงานเขตจตุจักร*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการปกครอง.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2536). *การให้บริการแบบครบวงจรแนวทางการให้บริการเชิงรุกของกรมการปกครอง*.
- โฆษิต ไชยประสิทธิ์. (2558). *ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.จังหวัดจันทบุรี.วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐณิชา พิมโพธิ์. (2556). *การพัฒนาการดำเนินงานตามโครงการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ตำบลนาจะหลวย อำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2523). *องค์กรกับลูกจ้าง*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2540). *ความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองท่าเรือพระแท่น อำเภอนาทม จังหวัดกาญจนบุรี*.การศึกษาอิสระสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
- เลื่อนใส ใจแจ้ง. (2546). *สมาคมสันนิบาตเทศบาลประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์
- วันทนา สุวะจันทร์และ ชีระ ฤทธิรอด.(2557).*การติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอลำปาง จังหวัดอุบลราชธานี*.การศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศราวุธ สังข์วรรณะ. (2558). *สภาพและปัญหาการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัด*
- สมิต สัจฉกร. (2542). *การต้อนรับและบริการที่เป็นเลิศ*. กรุงเทพฯ: วิญญูชนจำกัด
- สายฝน โนบิง และ สุวรรณี แลสันกลาง. (2558). *การประเมินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชุมชนกล้วยกลาง ตำบลกล้วยแพะ อำเภอมืองลำปาง จังหวัดลำปาง*. การศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

- สุนันทา ทวีผล. (2550) *ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการด้านให้คำปรึกษาแนะนำ ปัญหา ด้านกฎหมายของสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายช่วยเหลือทางกฎหมาย 3 (สคช.). ปัญหาพิเศษ รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา*
- อมร รักษาสัตย์. (2546). *จริยธรรมในวิชาชีพ*. กรุงเทพฯ:ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Weber, Max. (1966). *The Theory of Social and Economic Organization* (Handerson & Parson Trans) Handerson and Tallcott Parson, (4th ed). New York: The free Press.